

Vuosiluokkiin sitomaton opetus

Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain tai vuosiluokkiin sitomattomasti

Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain

- Oppilas siirtyy seuraavalle vuosiluokalle, jos hän on saanut vuosiluokan oppimäärään sisältyvissä oppiaineissa vähintään välttäviä tietoja ja taitoja osoittavan numeron tai vastaavan sanallisen arvion.
- Mikäli oppilaan koko vuosiluokan suoritus jossakin oppiaineessa on vaarassa tulla hylätyksi, tulee siitä tiedottaa lukuvuoden aikana hyvissä ajoin oppilasta ja huoltajaa sekä sopia toimenpiteistä oppimisen tukemiseksi. Ennen luokalle jättämistä oppilaalle tulee varata mahdollisuus opetukseen osallistumatta osoittaa saavuttaneensa asianomaisessa oppiaineessa hyväksyttävät tiedot ja taidot [erillisessä näytössä](#).
- Erillinen näyttö voi sisältää monipuolisesti erilaisia suullisia, kirjallisia ja muita suorituksia, joilla oppilas parhaiten kykenee osoittamaan osaamisensa.

Opinnoissa eteneminen vuosiluokkiin sitomattomasti (VSOP)

- Oppilas voi edetä opinnoissa vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijaan vuosiluokkiin sitomattomasti **oman opinto-ohjelman mukaisesti**. Paikallisessa opetussuunnitelmassa määrätään opintokokonaisuuksista, joiden suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opinnoissa etenemiseen asianomaisessa oppiaineessa. Oman opinto-ohjelman mukaan opiskeleva oppilas saa lukuvuoden päätteeksi lukuvuositodistuksen kyseisenä lukuvuonna hyväksytysti suorittamistaan opinnoista ja siirtyy lukuvuoden koulutyön päätyttyä opinnoissaan eteenpäin.
- **Kuopion opsin paikallinen tarkennus:** Kuopion perusopetuksessa opetus järjestetään vuosiluokittain etenevänä. **Perustelluista syistä eri oppiaineiden opinnoissa voidaan edetä vuosiluokkiin jaetun oppimäärän asemesta vuosiluokkiin sitomattomasti.** Hyvinvoinnin edistämisen ja kasvun ja oppimisen palvelualueen toimintasäännön mukaan rehtori tekee asiasta hallintopäätöksen. Oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva **henkilökohtainen opinto-ohjelma** yhteistyössä oppilaan, huoltajien ja oppilasta opettavien opettajien kanssa.
- Yhdeksännellä vuosiluokalla oleva oppilas luetaan tämän vuosiluokan oppilaaksi, kunnes hän suorittaa perusopetuksen koko oppimäärän ja saa päättötodistuksen tai eroaa koulusta

Kenelle ja miksi?

- Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu tekee mahdolliseksi **joustavan opinnoissa etenemisen**. Sitä voidaan hyödyntää esimerkiksi lahjakkuutta tukevana tai opintojen keskeyttämistä ehkäisevänä toimintatapana. Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu mahdollistaa **joustavat opetusjärjestelyt ja on opetuksen (ajan ja sisältöjen) eriyttämisen muoto**. Oppilaan opetus järjestetään **oppilaan etu ja opetuksen järjestämisedellytykset** huomioon ottaen.
- Vuosiluokkiin sitomattoman opiskelun avulla voidaan välttää jo suoritettujen opintojen raukeaminen, joka muuten tapahtuu oppilaan jäädessä luokalleen.

Opinto-ohjelma 1/2

- VSOP-opiskelu koskee usein osaa oppiaineista. Näiden oppiaineiden tavoitteet ja sisällöt perustuvat yleensä yleisopetuksen mukaiseen opetussuunnitelmaan. **Vain yksilöllistetyissä oppiaineissa tavoitteet ovat jokaisella henkilökohtaiset.**
- Opinto-ohjelma kirjataan oppilaan oppimissuunnitelmaan (yleinen ja tehostettu tuki) tai hojksiin(erityinen tuki). Koulussa oppilaalla olisi hyödyllistä olla **vastuopettaja**, jolla olisi kokonaisnäkemys oppilaan opintojen etenemisestä.
- Opintokokonaisuuksia voi tarvittaessa yhdistellä myös eri oppiaineiden kesken, arviointi toteutetaan kuitenkin aina oppiaineittain.

Opinto-ohjelma 2/2

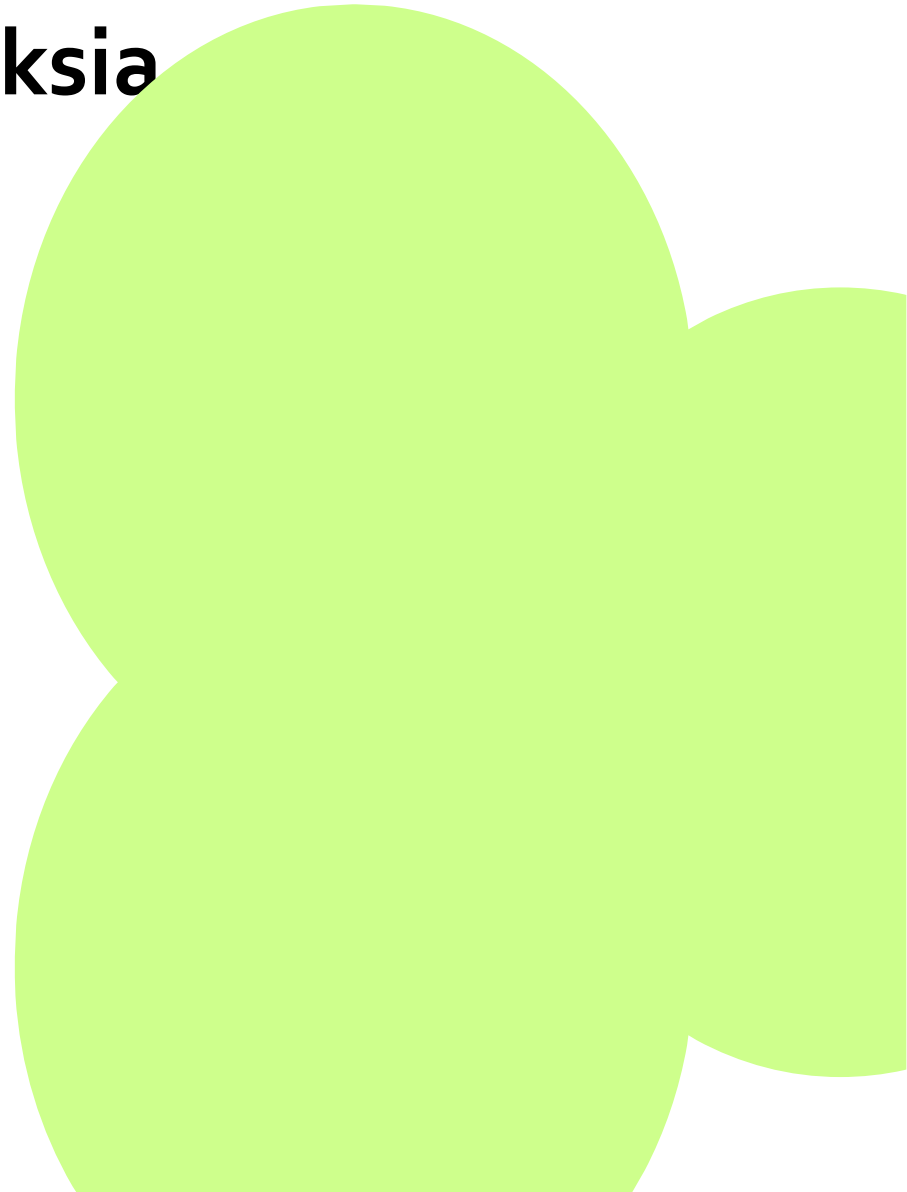
- Oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva **opinto-ohjelma yhteistyössä oppilaan, huoltajien ja oppilasta opettavien opettajien kanssa**. Oppilas sitoutuu omaan opiskeluunsa ja ottaa vastuuta siitä omien edellytyksiensä ja vahvuuksiensa mukaisesti (tuen tarpeet huomioiden).
- Opinto-ohjelmassa kuvataan oppilaan **opintojen tavoitteet, määritellään opintokokonaisuuksien suorittamisjärjestys, aikataulu ja mahdolliset erityistavoitteet**. Opintojen etenemistä ja opintokokonaisuuksien suorittamista **seurataan ja arvioidaan säännöllisesti** yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa.

Käytännön toteutuksen mahdollisuuksia

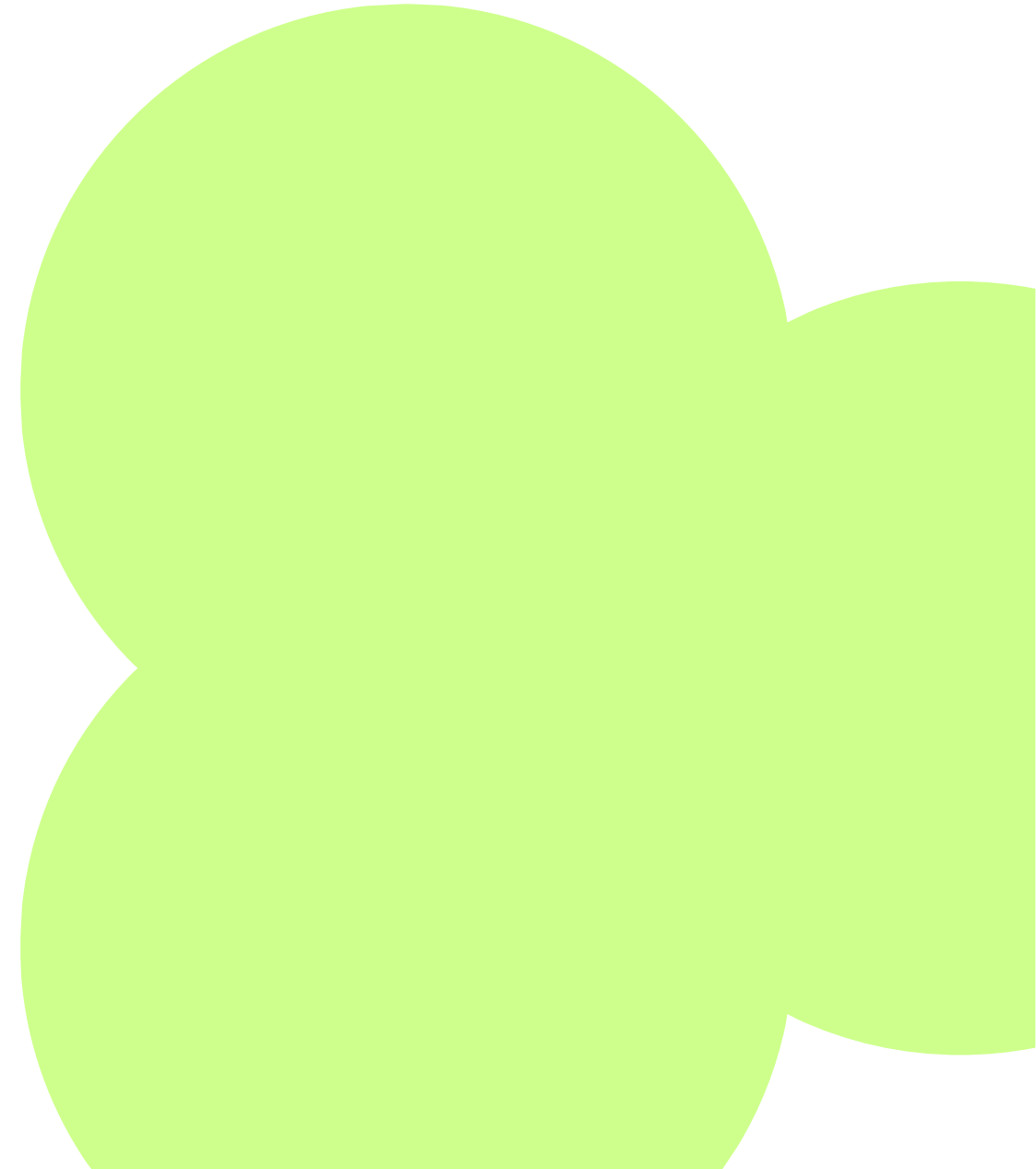
- VSOP-aineita on muutamia: Oppilas opiskelee pääsääntöisesti oman luokkansa mukana ja laaja-alainen erityisopettaja ohjaa VSOP-aineita eteenpäin.
- VSOP-aineita runsaasti ja koulunkäynti vaatii muutakin vahvaa tukea: Oppilas opiskelee erityisluokassa, pienryhmätyyppisesti erityisluokanopettajan tai laaja-alaisen erityisopettajan ohjauksessa tai sairaalakoulun vote/ote-luokalla.
- VSOP-aineita runsaasti, koulunkäynnin tukemiseen ei muuta tarvetta: Oppilas voi opiskella sekä alemman että oman ikäluokkansa mukana, räätälöity lukujärjestys.

HUOM! Oppivelvollisuuslain myötä vuosiluokkiin sitomattomasti opiskeleva nuori voi jäädä harkinnanvaraisesti lasten perusopetukseen 17 vuotta täytettyään.

Tärkeää huomioitavaa

- Vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen päätöstä tulee harkita tarkkaan, sillä se vaatii ponnisteluja niin oppilaalta kuin opettajilta.
- Lähtökohtaisesti opetuksen tavoitteita ei voida karsia, vaikka päätös antaakin ajallista joustavuutta opintoihin. **Kannattaakin pohtia, sopisiko jokin muu tukitoimi tai eriyttämisen muoto paremmin oppilaan tilanteeseen.**
- Ala- ja yläkoulun nivelkohta on kriittinen vaihe
  - 6. luokalla vsop-päätöstä tulee harkita erityisen tarkkaan.

Hallinnollinen eteneminen

- Vuosiluokkiin sitomattoman opiskelun käytöstä määrätään paikallisessa opetussuunnitelmassa. Erityiset opetusjärjestelyt –päätöksellä (PoL§18) VSOP voidaan ottaa käyttöön niissä tilanteissa, joissa paikallisessa opetussuunnitelmassa ei ole mainintaa VSOP:sta.
- VSOP-päätös voidaan tehdä yleisen, tehostetun tai erityisen tuen oppilaalle. Sitä ei käytetä toiminta-alueittain opiskeleville oppilaille.
- **VSOP-päätös valmistellaan oppilaan ja huoltajan kanssa moniammatillisessa yhteistyössä perusopetusasetuksen 11§:n 3 momentin mukaisesti.**
- Hyvinvoinnin edistämisen ja kasvun ja oppimisen palvelualueen toimintasäännön mukaan rehtori tekee asiasta hallintopäätöksen, jota tarkastellaan lukuvuosittain.